

7. Ordforklaringer og definitioner

<i>Aktieindkomst</i>	Aktieindkomst beskattes efter særlige regler og indregnes som anden formueindkomst, se nærmere under skat af aktieudbytte mv.
<i>Alder</i>	En persons alder er lig med alderen den 31. december.
<i>Anden personlig indkomst</i>	I anden personlig indkomst indgår legater, visse gaver, dusører, underholdsbidrag, visse udenlandske indkomster, mm.
<i>Andre bistandsydelser</i>	Andre bistandsydelser omfatter aktiveringsydelse, barsels- og sygedagpengeydelse, revalideringsydelse, ydelse til pasning af syge børn og kursusbeløb eller anden understøttelse udbetalt af en arbejdsløshedskasse (bortset fra arbejdsløshedsdagpenge) samt strejke- og lockout-godtgørelse
<i>Andre overførselsindkomster</i>	Andre overførsler består af stipendier fra Statens Uddannelsesstøtte, boligstøtte og familieydelse til børn og unge. Boligstøtten omfatter boligsikring og boligydelse til pensionister.
<i>Andre pensioner</i>	Andre pensioner omfatter private pensioner og tjenestemandspensioner.
<i>Arbejdsløse</i>	Hvis en person i årets løb har været registreret ved det offentlige arbejdsformidlingssystem og har haft en gennemsnitlig ledighedsgrad over 50 procent, klassificeres personen som arbejdsløs, også selv om personen har haft indkomst som selvstændig erhvervsdrivende, medarbejdende ægtefælle eller lønmodtager.
<i>Arbejdsløshedsdagpenge</i>	Arbejdsløshedsdagpenge o.l. omfatter almindelige arbejdsløshedsdagpenge samt uddannelsesgodtgørelse til ledige.
<i>Arbejdsmarkedsbidrag</i>	Alle erhvervsaktive skal som hovedregel betale et arbejdsmarkedsbidrag på otte pct. af deres erhvervsindkomst. Man betaler AM-bidrag af sin indkomst før fradrag. Der skal også svares AM-bidrag af fri bil og fri telefon samt fratrædelsesgodtgørelse og jubilæumsgratiale. Der skal ikke betales AM-bidrag af følgende indtægter: Folkepensioner, førtidspension, tjenestemandspension, ydelse fra pensionsforsikringer og ratepensioner, arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge, orlovsydelse, efterløn, kontanthjælp, stipendier fra SU, underholdsbidrag samt rente og udbytte.
<i>ATP pension</i>	ATP (Arbejdsmarkedets Tillægspension) er en tvungen pensionsordning for de fleste lønmodtagere mellem 16 og 64 år - tidligere 66 år. Der skal også betales ATP af en række overførselsindkomster, hvoraf de væsentligste er arbejdsløshedsdagpenge samt barsels- og sygedagpenge. Ordningen skal sikre, at man får en ekstra pension ved siden af sin folkepension. Man kan få ATP-pension når man fylder 65. Tidligere var aldersgrænsen 67 år. Pensionens størrelse afhænger af, hvor meget man har indbetalt gennem tiden, og den udbetales normalt i månedlige rater. I denne publikation er ATP-pension inkl. særlig pension.

<i>Befordringsfradrag</i>	Man har ret til et befordringsfradrag (transportfradrag), hvis man dagligt har mere end 24 kilometers transport til og fra sit arbejde. Betingelsen for at få befordringsfradrag er, at arbejdet er indtægtsgivende. Derfor kan man ikke fradrage transportudgiften til et uddannelsessted. Fradraget regnes ud efter faste satser, og ikke på baggrund af de udgifter, som man reelt har til sin transport. Man beregner fradraget ud fra, hvor langt man har til arbejde, og hvor mange arbejdsdage man har haft. Det er derfor ligegyldigt, hvilket transportmiddel man har brugt til arbejde.
<i>Bilrådighed</i>	Familiernes bilrådighed er summen af de biler familien selv ejer, samt de biler familien har brugsrettighed til.
<i>Boligform</i>	Opdeler familierne i ejere og lejere. Familien klassificeres som ejer, når familien bor i en bolig, som ifølge kommunens BBR oplysninger er beboet af ejer selv, og når familien samtidigt betaler ejendomsskat. Voksne der bor hos forældre, der er ejere, betragtes altid som lejere
<i>Boligtype</i>	Opdeler familierne efter typen af deres ejerbolig ud fra kommunernes registrering i BBR-registret (Bygnings- og Boligregistret). Parcel- og rækkehus er defineret som de boliger, der i BBR er registreret som parcelhus, stuehus, rækkehus, dobbelthus eller kædehus Ejerlejlighed er defineret som en bolig, der både er registreret som etagebolig i BBR og klassificeret som ejerbolig Andre boliger er lig BBR's øvrige kategorier, så som kollegieboliger, sommerhuse mm.
<i>Boligstøtte</i>	Boligstøtte kan udbetales enten som boligsikring (til ikke-pensionister) eller som boligydelse (til pensionister). I begge tilfælde er boligstøtten skattefri. Boligstøtte kan ydes som hjælp til betaling af den løbende boligudgift. Man kan som hovedregel kun få boligstøtte, hvis boligen har eget køkken. Boligstøttens størrelse afhænger af familiens indkomst samt huslejens og boligens størrelse.
<i>Bopæl</i>	Bopælskommunen bestemmes af personens eller familiens adresse ved årets udgang.
<i>Bruttoindkomst</i>	Bruttoindkomsten omfatter al indkomst, der inddrages under den almindelige indkomstbeskatning, herunder indkomst som medarbejderen ægtefælle, arbejdsmarkedsbidraget og den særlige pensionsopsparring. Underskud af selvstændig virksomhed, udlejningsejendom og ejerbolig og fradrag for medarbejdende ægtefælle indgår i bruttoindkomsten som negativ indkomst. Beløb indsat på virksomhedsordningerne af selvstændigt erhvervsdrivende er trukket fra indkomsten, og beløb hævet fra ordningerne er lagt til. Renteudgifter, herunder erhvervsrenter, er ikke fratrukket i bruttoindkomsten, men indgår i statistikken som fradrag. Det betyder bl.a., at nettooverskud af virksomhed, udlejningsejendom og ejerbolig er opgjort før fradrag af renteudgifter.

Indkomster, der ikke er omfattet af den almindelige indkomstbeskatning, bl.a. de fleste kapitalgevinster, arv og visse gaver, forskellige tillæg til de offentlige pensioner, understøttelser og lignende, visse ydelser efter lov om social aktivering, boligsikring, boligydelse til pensionister, børnetilskud og ungdomsydelse, indgår ikke i bruttoindkomsten.

Børn Alle under 15 år regnes som børn i den socioøkonomiske klassifikation, mens alle under 18 år regnes som børn i familieopgørelserne, såfremt de bor sammen med deres forældre og ikke selv har børn.

Børnefamilieydelse og børnetilskud Børnefamilieydelse tildeles alle familier med børn under 18 år, uafhængig af indkomstforhold. Børnetilskud tildeles enlige forældre, forældre-løse o.l., børn af pensionister, børn født uden for ægteskab uden bi-dragspligtige, børn af enker/enkemænd, flerbørnsfamilier og uddannelsessøgende forældre.

Dagpenge og lign. Er lig med kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge inkl. uddannelsesgodtgørelse, orlovsydelse, sygedagpenge og andre kontanthjælpsydelser.

Dansk oprindelse En person er af dansk oprindelse, hvis mindst én af forældrene både er dansk statsborger og født i Danmark. Det har således ikke betydning, om personen selv er dansk statsborger eller født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om personens forældre, er personen af dansk oprindelse, hvis den pågældende er dansk statsborger og født i Danmark.

Datagrundlag for indkomststatistikken Der er anvendt følgende fire registre fra Skat: Det Centrale Slutligningsregister, Det Centrale Oplysningssedelregister (COR), Det Centrale Pensionsregister og Pensionsafgiftsregistret. Derudover er anvendt flg. registre fra Danmarks Statistik: Erhvervsregistret, Register for arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger (AMFORA), Dagpengeudbetalingsregister, Befolkningsstatistikregister, Børnetilskudsstatistikregister, Pensionsstatistikregister, Boligstøtteregister og Kontanthjælpsstatistikregister.

Deciler Deciler bruges til at beskrive spredningen i indkomstfordelingen. Ved beregning af deciler sorteres talmaterialet efter indkomststørrelse. Materialet indeles derefter i ti lige store grupper. 10 pct. af indkomsterne ligger under (til venstre) for den værdi der skiller nederste gruppe og anden nederste gruppe, kaldet 1. decil og 2. decil. 10 pct. af befolkningen har en indkomst under den største indkomst i 1. decil og 90 pct. har en indkomst over denne værdi. 20 pct. af befolkningen har en indkomst under største indkomst i 2. decil, og 80 pct. har en indkomst over denne værdi osv.

Direkte skatter mv. Direkte skat mv. består af statsskat, amtsskat, kommuneskat, kirkeskat, ejendomsværdiskat, aktieskat, betalt udenlandsk skat, arbejdsmarkedsbidrag og til og med 2003 særligt pensionsbidrag. Moms og punktafgifter er derimod indirekte skatter.

<i>DISCO-koder</i>	<p>Er en 4-cifret FN nomenklatur, der opdeler alle jobs i 372 stillingsgrupper. Jobs med samme DISCO-kode omfatter arbejdsfunktioner, der i indhold og opgaver er karakteriseret ved en høj grad af ensartethed.</p> <p>Discogrupperingen har følgende ti hovedgrupper (første ciffer i DISCO-koden):</p> <ul style="list-style-type: none"> 0 Militært arbejde 1 Ledelse på øverste plan i virksomheder, organisationer og den offentlige sektor 2 Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau inden for pågældende område 3 Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau 4 Kontorarbejde 5 Salgs-, service- og omsorgsarbejde 6 Arbejde inden for landbrug, gartneri, skovbrug, jagt og fiskeri, der forudsætter viden på grundniveau 7 Håndværkspræget arbejde 8 Proces- og maskinoperatørarbejde samt transport- og anlægsarbejde 9 Andet arbejde
<i>Disponibel indkomst</i>	Disponibel indkomst er det beløb, man har tilbage af indkomsten til forbrug og opsparing, når direkte skat mv., underholdsbidrag og renteudgifter er betalt.
<i>Efterløn</i>	Efterløn gør frivillig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet muligt fra det fyldte 60. år. For at gå på efterløn skal man have været medlem af en a-kasse i mindst 25 år inden for 30 år og have betalt efterlønsbidrag.
<i>Efterkommer</i>	Ved efterkommer forstås en person, der er født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er dansk statsborger.
<i>Ejendomsformue</i>	Ejendomsformuen er opgjort som summen af de offentlige vurderinger af personens ejendomme ganget med ejerprocenten for hver enkelt ejendom.
<i>Ejendomsvurdering</i>	En skattemæssig anslået værdi, som skal afspejle ejendommens handelspris. Ejendomsværdien består af grundværdi + bygningsværdi og anvendes for parcel-, række- og sommerhuse samt ejerlejligheder til beregning af ejendomsværdiskat. Vurderingen foretages af SKAT og finder sted hvert andet år. Vurderingsterminen er den 1. oktober i det år, hvori vurderingen foretages.
<i>Ejendomsværdiskat</i>	<p>Ejendomsværdiskatten 2005 er baseret på skattemyndighedernes vurdering af ejendommens værdi 2001, 2002 og 2005.</p> <p>Ejendomsværdiskatten beregnes som udgangspunkt med en pct. af ejendomsværdien. For den del af ejendomsværdien, der ligger ud over 3.040.000, beregnes der tre pct. i ejendomsværdiskat.</p> <p>Der er indbygget lempelser for personer på efterløn samt førtids- og folkepension. Har man ejet ejendommen før 1. juli 1998, er der også lempelser.</p>

<i>Enlige</i>	Voksne personer som enten bor alene eller sammen med børn under 18 år. Desuden personer der bor sammen med andre voksne personer, men hvor personerne på adressen ikke opfylder kriterierne for at blive karakteriseret som en parfamilie. Fx vil en familie bestående af en mor og hendes to hjemmeboende børn på hhv. 18 og 20 år blive karakteriseret som enlig uden børn, og de to unge vil danne hver sin familie i kategorien børn med bopæl hos forældre.
<i>Erhvervsindkomst</i>	Erhvervsindkomsten omfatter løn mv. som ansat og overskud af selvstændig virksomhed. I "Løn mv. i alt" indgår ud over almindelige lønudbetalinger også vederlag og honorarer til medlemmer af bestyrelser og udvalg, diæter, kørselsdagpenge, værdien af fri bil, fri telefon mv.
<i>Faggrupper</i>	I denne publikation bruges faggruppe synonymt med stillingsgruppe.
<i>Familie</i>	Danmarks Statistik har flere forskellige familieklassifikationsregler. I denne publikation anvendes C-familie klassifikationen. En familie afgrænses som en eller flere personer, der bor på samme adresse og som har visse indbyrdes relationer. En familie kan bestå af en enlig voksen, af et par eller af et ikke-hjemmeboende barn under 18 år. Hjemmeboende børn under 18 år regnes med til forældrenes familie. Hvis der bor mere end 6 familier på samme husstandsadresse, klassificeres husstanden som fælleshusstand.
<i>Familietyper</i>	Familierne kategoriseres i denne publikation i følgende familietyper: Enlige med og uden børn, Par med og uden børn, Hjemmeboende børn på 18 år eller derover og Fælleshusholdninger.
<i>Folke- og førtidspension inkl. tillæg</i>	Alle danske statsborgere med fast bopæl her i landet kan, fra 1. juli 2004, søge om folkepension fra de er fyldt 65 år. Pensionens størrelse afhænger af den samlede indkomst og kan helt bortfalde ved en større arbejdsindtægt. Pensionen består af et indtægtsreguleret grundbeløb og pensionstillæg. Det er derudover muligt at søge om forskellige andre tillæg. Der er særlige regler for danske og udenlandske statsborgere, der har eller har haft længerevarende ophold i udlandet. Personer hvis erhvervsevne er varigt nedsat, og som derfor ikke er i stand til at forsørge sig selv, kan søge om førtidspension. Førtidspension består af en skattepligtig del og en skattefri del- begge afhængig af invaliditetsgraden.
<i>Forbrugerprisindeks</i>	Forbrugerprisindekset er et vægtet indeks udregnet på basis af de varer og tjenester, der indgår i familiernes forbrug i Danmark. Indekset opgøres på grundlag af de faktiske forbrugerpriser, inklusive moms og afgifter. Formålet er at belyse prisudviklingen for de varer og tjenester, der indgår i familiernes forbrug.
<i>Formueindkomst brutto</i>	I formueindkomsten indgår renteindtægter, skattepligtig indtægt fra udlejning af sommerhus og helårsbolig en del af året, reservefondsudlodninger fra kreditforeninger, overskud på skibsanparter anskaffet før

d. 12. maj 1989, aktieudbytter, visse fortjenester ved salg af fast ejendom, visse fortjenester ved salg af aktier og visse kursgevinster på værdipapirer. I nogle af indkomstberegningerne tillægges formuen en beregnet lejeværdi af egen bolig, her kaldet samlet formueindkomst.

<i>Forskerindkomst</i>	Udenlandske forskere, der arbejder i Danmark, har særlig gunstige beskatningsforhold. De første tre år i Danmark beskattes man efter den såkaldte 25 pct.-skatteordning, hvilket betyder, at man som forsker betaler væsentligt mindre i skat. Det er også muligt at få fradrag for dobbelt husførelse, hvis familien bliver boende i hjemlandet.
<i>Fradrag</i>	Fradrag kan opdeles i ligningsmæssige fradrag, fradrag i den personlige indkomst og fradrag i formueindkomsten. Når et fradrag gives som et ligningsmæssigt fradrag (fradrag i amts- og kommuneskatten), er skatteværdien af fradraget omkring 33 pct. Det betyder at et ligningsmæssigt fradrag på 1.000 kr. vil reducere ens samlede skat med 330 kr. Et ligningsmæssigt fradrag kan således ikke reducere ens topskat. Det kan kun fradrag, der gives i den personlige indkomst
<i>Fradrag i alt</i>	Beregnes som bruttoindkomst fratrukket skattepligtig indkomst og arbejdsmarkedsbidrag.
<i>Finansiell formue</i>	Fri finansiell formue er indestående i bank + aktier, pantebreve, investeringsbeviser og obligationer i depot. Værdien er fastsat til kursværdien ultimo året.
<i>Formue, netto</i>	Nettoformuen er summen af: Fri finansiell formue (Indestående i pengeinstitut samt aktier, pantebreve, investeringsforeningsbeviser og obligationer i depot, opgjort til kursværdi ultimo året) samt ejendomsformue (opgjort til den offentlige vurdering) minus gæld. Værdien af pensionsformuen, andelsbeviser, biler, lystbåde, aktier mm udenfor depot indgår ikke i nettoformuen.
<i>Frynsegode mv.</i>	Skattemæssigt ansat værdi af fri bil, fri telefon, fri kost, fri bolig, fri sommerbolig, fri lystbåd, fri tv-licens, fri bil til hovedaktionærer, arbejdsgiverbetalt gruppelevsforikring,
<i>Fuldtidsbeskæftiget lønmodtager</i>	Som fuldtidsbeskæftiget lønmodtager medregnes alle, som betaler fuld ATP bidrag, dvs. er ansat mindst 27 timer pr. uge hele året.
<i>Fuldt skattepligtige personer</i>	Alle personer, som hele året har opholdt sig i Danmark, opholdt sig på et dansk skib eller udsendt i tjeneste uden for landet af den danske stat.
<i>Funktionel indkomstfordeling</i>	Den funktionelle indkomstfordeling dækker over fordelingen af samfundets indkomster på produktionsfaktorerne jord, arbejdskraft og kapital.
<i>Førtidspension</i>	Se "Folke- og førtidspension inkl. tillæg".
<i>Gennemsnit</i>	Det aritmetiske gennemsnit findes ved at lægge alle de enkelte talværdier sammen og dividere med antallet af talværdier (observationer). Gennemsnittet samler alle talværdierne i en enkelt værdi, som anses for

at være repræsentativ for en større mængde tal eller observationer. Gennemsnittet skal vise niveauet via en *midtterværdi*, hvorom øvrige tal eller observationer grupperer sig.

- Gini-koefficient* Nøgletal, som beskriver uligheden i indkomstfordelingen. Gini-koefficienten reducerer informationerne fra Lorenz-kurven til et enkelt tal. Hvis alle personer har samme indkomst, er Gini-koefficienten nul. Har derimod én person al indkomsten, er Gini-koefficienten én.
- Gæld* I denne publikation anvendes et gældsbegreb, der består af gæld til pengeinstitutter og til realkreditinstitutioner samt pantebrevsgæld i depot.
- Herkomst* Gruppering af personer i Danmark som værende af dansk oprindelse, indvandrere eller efterkommere til indvandrere.
- Indkomst i alt* Indkomst i alt er lig summen af personens/familiens erhvervsindkomst, overførselsindkomst, formueindkomst og anden ikke klassificerbar indkomst. Indkomst i alt kan også opgøres som samlet indkomst fratrukket beregnet lejeværdi af egen bolig.
- Indkomstfordeling* Indkomstfordeling viser hvordan indkomsterne er fordelt mellem personerne/familierne i Danmark.
- Indkomstskat* Skat der betales af den personlige indkomst, herunder overskud af selvstændig virksomhed, kapitalindkomst, aktieindkomst og boligværdien (ejendomsværdiskat).
- Indvandrer* Ved indvandrer forstås en person, der er født i udlandet og hvor begge forældre (evt. den ene, hvis der ikke findes oplysninger om den anden) er udenlandske statsborgere eller født i udlandet. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.
- Jubilæumsgratiale mv.* Jubilæumsgratiale, fratrædelsesgodtgørelse samt værdi af tegnings- og købsrettighed til aktier i virksomheden i det år hvor de realiseres.
- Kapitalindkomst* Kapitalindkomst er renteindtægter, skattepligtig indtægt fra udlejning af sommerhus og helårsbolig en del af året, reservefondsudlodninger fra kreditforeninger, overskud på skibsanparten anskaffet før d. 12. maj 1989, visse fortjenester ved salg af fast ejendom, visse fortjenester ved salg af aktier og visse kursgevinster på værdipapirer, fratrukket betalte renteudgifter. Kapitalindkomst er lig med formueindkomst brutto fratrukket aktieudbytter og aktiegevinster/tab af aktier ejet mere end 3 år og fratrukket betalte renteudgifter.
- Kommune* Kommuneopdelingen er en geografisk og administrativ inddeling af landet i 271 områder. Man kan groft sige, at kommunerne skal varetage de opgaver, hvor ydelserne primært er til gavn for kommunens egne borgere. Kommunerne varetager således en række lokale opgaver, så som driften af folkeskoler, bibliotek mm. Efter kommune-reformen, som gennemførtes pr. 1. januar 2007, reduceres antallet af kommuner til 98.

<i>Kontanthjælp</i>	<p>Kontanthjælp tildeles når følgende to betingelser er opfyldt samtidigt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • på grund af store ændringer, er personen ikke i stand til at forsørge sig selv og sin familie • personen kan ikke få dækket behovet gennem andre ydelser <p>Bopælskommunen vurderer, om der er behov for kontanthjælp.</p>
<i>Kvartiler</i>	<p>Kvartiler bruges til at beskrive spredningen i indkomstfordelingen.</p> <p>Ved beregning af kvartiler sorteres talmaterialet efter indkomststørrelse. Materialet inddeles derefter i fire lige store grupper. 25 pct. af indkomsterne ligger under (til venstre) for den værdi der skiller nederste gruppe og anden nederste gruppe. Denne indkomstværdi kaldes nedre kvartil. Øvre kvartil er skillelinjen mellem de 25 pct. højeste indkomster og de øvrige 75 pct. Den midterste indkomstværdi kaldes median.</p> <p>Ved anvendelsen af kvartiler undgår man, i modsætning til fx gennemsnit, ekstreme værdiers indflydelse.</p>
<i>Lejeværdi af egen bolig</i>	<p>Værdien af at bo i egen bolig. Lejeværdien beregnes ud fra ejendomsvurderingen og lægges til formueindkomst Brutto for at få samlet formueindkomst. Basis for lejeværdiberegningen er summen af vurderingerne for den bolig, man både ejer og bor i, samt de sommerhuse, man ejer. Lejeværdien er lig med fire pct. af vurderingerne. Hvis ejerskabet deles med andre personer, fordeles den beregnede lejeværdi ud fra ejerandelen. Lejeværdi bruges i indkomstbegreber, hvor boligejere og lejeres indkomst sammenlignes.</p>
<i>Ligningsmæssige fradrag</i>	<p>Beskæftigelsesfradrag, underholdsbidrag og børnebidrag, gaver til godkendte foreninger, befodringsfradrag, fagforeningskontingent, A-kassebidrag, efterløn/fleksydelsesbidrag, indskud på etableringskonto mm.</p>
<i>Lorenz-kurve</i>	<p>En grafisk præsentation af indkomstfordelingen. Kurven viser de akkumulerede andele af indkomsten op ad y-aksen, og befolkningen sorteret efter indkomststørrelse ud af x-aksen. Ved en fuldstændig lige fordeling af indkomsterne (alle har samme indkomst) er kurven sammenfaldende med 45°-linien (diagonalen). Afviger kurven fra diagonalen, er der ulighed.</p>
<i>Lønindkomst</i>	<p>Indkomst som lønmodtager både i Danmark og i udlandet, inkl. frynsegoder og ekskl. arbejdsgiveradministreret pensionsbidrag og ATP-pensionsbidrag.</p>
<i>Lønmodtagere</i>	<p>Personer, hvis væsentligste indkomst i året har været lønindkomst, og hvor det samlede beløb har været større end 48.000 kr. i 2004 (reguleres med forbrugerprisindekset).</p>
<i>Maksimal udjævningskoefficient</i>	<p>Angiver hvor stor en procentdel af de samlede indkomster der skal flyttes, for at give alle personer den samme indkomst.</p>
<i>Median</i>	<p>Angiver den indkomst, hvor 50 pct. i samfundet har under og 50 pct. over dette indkomstbeløb.</p>

<i>Midlertidigt ude af arbejdsstyrken</i>	Personer på sygedagpenge, uddannelsesgodtgørelse, orlovsydelser mm.
<i>Nettoindbetaling til virksomhedsordning</i>	Nettobeløb selvstændige lader blive stående i virksomheden ifølge særlige beskatningsordninger for selvstændige. Formålet med ordningerne er at give de selvstændige mulighed for at udjævne den skattemæssige virkning af svingende indkomster.
<i>Nominel indkomst</i>	Den nominelle indkomst er indkomsten målt i året prisniveau, direkte i kr. og øre. Dette kaldes også beløb i løbende priser. Se også realindkomst.
<i>Oprindelseslandegruppe</i>	Gruppering af indvandrere og efterkommere ud fra, om de oprindeligt stammer fra et vestligt eller et ikke vestligt land.
<i>Orlovsydelser</i>	Forældre med børn under ni år kan holde børnepasningsorlov i en periode på mellem 8-13 og op til 52 uger pr. barn. Både lønmodtagere, selvstændige, arbejdsløse og modtagere af kontanthjælp kan holde orlov og står i denne periode ikke til rådighed for arbejdsmarkedet. Ordningerne omfatter børn født før 27. marts 2002, og som er under 9 år. I denne publikation omfatter orlovsydelser alene A-kassemedlemmer.
<i>Overførselsindkomst</i>	Overførselsindkomster er ikke resultat af erhvervmæssig indsats eller af kapitalbesiddelse. Overførselsindkomst overføres til personen fra de offentlige kasser og fra pensionsordninger (ordninger med livsvarige løbende udbetalinger fra et givet tidspunkt eller ratepension).
<i>Overgangsydelse</i>	Overgangsydelsen blev indført for 55-59-årige og blev i 1994 udvidet til også at gælde 50-54-årige. Da ordningen havde størst tilslutning, var knap 50.000 på overgangsydelse. Når en person modtager denne ydelse, skal den pågældende ikke stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Overgangsydelse ophører i 2007.
<i>Parfamilier</i>	Par omfatter to voksne, der bor på samme adresse og som enten er gift, er registreret som partnere, har fælles børn eller er af forskelligt køn og med aldersforskel mindre end 15 år
<i>Pensioner og lign.</i>	Omfatter folke- og førtidspension inkl. skattefrie tillæg til førtidspensionister, ATP-pensioner, efterløn, overgangsydelse, tjenestemandspensioner, udbetalinger fra arbejdsmarkedspensioner og privattegnede pensioner (undtagen kapitalpension).
<i>Pensionister</i>	Personer hvis indkomst fra folke- og førtidspension, efterløn og overgangsydelse er større end deres erhvervsindkomst.
<i>Personel indkomstfordeling</i>	Indkomstfordeling mellem personer.
<i>Personindkomst</i>	Erhvervsindkomst (løn mv. og overskud af selvstændig virksomhed), overførselsindkomster (pensioner og lignende, dagpenge og lign., andre overførselsindkomster samt anden personlig indkomst).

<i>Personlig indkomst</i>	Lønindkomst, overskud af selvstændig virksomhed inkl. honoraraflønning, skattepligtige overførselsindkomster, underholdsbidrag, uddelinger fra fonde og foreninger, hædersgaver, fratrukket bidrag til privattegnet pension (kapitalpension dog højst 41.000 kr. i 2005), øvrige fradrag i personlig indkomst og tilbagebetalt kontanthjælp. Arbejdsmarkedsbidrag er også fratrukket.
<i>Population - familier</i>	Indkomststatistikens familiepopulation omfatter alle familier, hvor mindst en person over 14 år har haft bopæl i Danmark hele året. Familien klassificeres efter sammensætning ved årets udgang.
<i>Population - personer</i>	Indkomststatistikens personpopulation omfatter alle personer, som har haft bopæl i Danmark hele året og er mindst 15 år ved årets udgang.
<i>Realindkomst</i>	Realindkomsten udtrykker den købekraft, man har ved en given indkomst. Det vil sige den mængde af varer og tjenester, man kan købe for den nominelle indkomst. Ved sammenligning af indkomster fra forskellige år, fx år 0 og år T, divideres indkomsterne år T med prisstigningen (her forbrugerprisindeks) fra år 0 til år T. Det giver realindkomst år T med basis år 0. Ændringen i realindkomsten fra år 0 til år T er lig med ændringen i de faktiske forbrugsmuligheder.
<i>Renteindtægt</i>	Renter af indestående i pengeinstitutter mv., pantebreve og obligationer.
<i>Renteudgifter</i>	Betalte renter af gæld til pengeinstitutter, Hypotekbanken, pensionskasser, forsikrings- og finansieringsselskaber, kontokortordninger, kreditforeningsgæld og pantebrevsgæld.
<i>Samlet formue indkomst</i>	Formueindkomst brutto tillagt beregnet lejeværdi af egen bolig.
<i>Samlet indkomst</i>	Alle skattepligtige indkomster, skattefrie overførsler fra det offentlige, men ekskl. arbejdsgiveradministreret pensionsbidrag, ATP-bidrag, lotterigevinster, hævede kapitalpensioner og andre pensioner hævet i utide. Samlet indkomst er også lig med indkomst i alt tillagt beregnet lejeværdi af egen bolig.
<i>Samlet indkomst med nettorenter</i>	Samlet indkomst fratrukket betalte renteudgifter.
<i>Selvstændige</i>	Personer hvis væsentligste indkomst kommer fra overskud af selvstændig virksomhed.
<i>Skat af aktieudbytte</i>	Skatten på aktieindkomster afhænger af aktieindkomstens størrelse. I 2005 blev aktieindkomster op til 43.300 kr. (86.600 kr. for ægtepar) beskattet med 28 pct. og aktieindkomster over 43.300 kr. (86.600 kr. for ægtepar) beskattet med 43 pct.
<i>Skat for selvstændige erhvervsdrivende</i>	Selvstændigt erhvervsdrivendes indkomst kan variere meget fra det ene år til det andet, og de har ofte store renteudgifter i virksomheden. Det

kan være løbende kassekredit og renter af lån til investering. De selvstændige har derfor mulighed for at fratække en del eller alle virksomhedsrenteudgifterne i virksomhedsoverskuddet inden det indgår i skatteberegningen. De selvstændige har også mulighed for at lade noget af overskuddet blive stående i virksomheden i et godt år, og først lade dette overskud indgå i skatteberegningen i det år, hvor beløbet trækkes ud af virksomheden. I det år, hvor overskuddet bliver stående i virksomheden, betales en foreløbig skat af beløbet, i 2005 28 pct.

<i>Skat mv.</i>	Personlig indkomstskat, arbejdsmarkedsbidrag og (1998-2003) særlig pension.
<i>Skatteprocenter</i>	Statsskattens andel af den skattepligtige indkomst til staten stiger med indkomstens størrelse. I 2005 betales der 5,50 pct. skat til staten af indkomster mellem 37.600 og 259.500 kr., 11,50 pct. af indkomster mellem 259.600 og 311.500 kr. og 26,50 pct. af indkomster over 311.500 kr.
<i>Skattesystemet</i>	Lovgrundlaget for det danske skattesystem er ”lov nr. 104 af 15. maj 1903 om Indkomst og Formueskat til Staten”. Før indkomstskattens indførelse i 1903 fik staten i overvejende grad sine indtægter gennem beskatning af jord og told. Centrale elementer fra statsskatteoven er fortsat gældende. Grundtanken om at de bredeste skuldre, skal bære de største byrder, dvs. det progressive element samt personfradraget, som oprindeligt var tænkt som det beløb der skulle til for at opretholde et eksistensminimum, stammer begge fra den oprindelige statsskattelev.
<i>Skattefri indkomster</i>	Skattefri ydelser omfatter børnetilskud og familieydelse, boligsikring og boligydelse, skattefri tillæg til førtidspensionister, varmemhjælp til pensionister, skattefri kontanthjælp og skattefri uddelinger fra fonde og foreninger.
<i>Skattepligt</i>	Alle, som har fast bopæl i Danmark, eller som har opholdt sig i landet i mere end 6 måneder, benævnes fuldt skattepligtige. Som hovedregel betaler man skat af alle indkomster, både de indkomster der er erhvervet i Danmark samt af de indkomster der kommer fra udlandet. Hvis man derimod bor i udlandet, men arbejder i Danmark, er man begrænset skattepligtig og betaler kun skat til Danmark af erhvervsindkomst.
<i>Skattepligtig indkomst</i>	Personlig indkomst og kapitalindkomst fratrukket ligningsmæssige fradrag.
<i>Socioøkonomisk gruppe</i>	Opdeling af befolkningen efter væsentligste indkomstkilde og tilknytning til arbejdsmarkedet i det givne indkomstår.

Selvstændige:

er personer hvis væsentligste indkomst kommer fra overskud af selvstændig virksomhed inkl. honorar aflønning (foredrag, kurser, konsulentarbejde mv.). Selvstændig er underopdelt efter, hvor mange ansatte de har i virksomheden.

Medarbejdende ægtefælle

er personer hvis væsentligste indkomst er som medarbejdende ægtefælle.

Lønmodtagere

er personer hvis væsentligste indkomst er løn, og lønnen er større end et grundbeløb reguleret med forbrugerprisindeks (49.138 kr. i 2005). Lønmodtagere er underopdelt efter hvilken type arbejde de udfører, jf. DISCO.

Midlertidigt ude af arbejdsstyrken

består af to grupper personer, dels personer der har været til meldt arbejdsformidlingen som arbejdsløs mere end halvdelen af året, dels personer hvis væsentligste indkomst er sygedagpenge, orlovsydelse og uddannelsesgodtgørelse mv.

Uddannelsessøgende

er personer som har været under uddannelse over tre måneder i løbet af året eller er tilmeldt en uddannelsesinstitution 1. oktober og som ikke har lønindkomst over grundbeløbet for lønmodtagere.

Førtidspensionister

er personer hvis væsentligste indkomst er førtidspension.

Folkepensionister

er personer som er mindst 67 år eller fyldt 65 år i løbet af 2005 og som ikke er lønmodtager eller selvstændig.

Efterlønsmodtager

er personer hvis væsentligste indkomst er efterløn.

Kontanthjælpsmodtager

er personer hvis væsentligste indkomst er kontanthjælpsydelse.

Andre

er personer som ikke er faldet ind under en af de ovenstående kategorier.

Standard-afvigelse

Statistisk udtryk for, hvorledes en række tal fordeler sig omkring deres gennemsnit.

Statens uddannelsesstøtte

Økonomisk hjælp, den danske stat giver unge over 18, der tager en uddannelse. Kaldes blot SU i daglig tale.

Statsborgerskab

Eller indfødsret, giver en række rettigheder og pligter i det land, hvor man har sit statsborgerskab.

Stillingsbetegnelse

Eller stillingsgruppe. Et sæt af arbejdsfunktioner, der i indhold og opgaver er karakteriseret ved en høj grad af ensartethed, kan samles i en stillingsbeskrivelse med samme stillingsbetegnelse og DISCO-kode.

Særlig pension

Fra 1998-2003 blev én pct. af erhvervsindkomsten indsat på en personlig konto i den Særlige Pensionsopsparing. Indbetalingerne er ved lov

sat i bero for 2004-2007. Pengene udbetales ved pensionering, dog tidligst fra man fylder 65 år, som månedlige rater over 10 år, en gang om året i 10 år eller som engangsbeløb, afhængig af beløbsstørrelsen.

Tjenestemandspensioner Tjenestemænd (ansættelsesform i det offentlige) har efter 10 års ansættelse ret til tjenestemandspension. I stedet for månedlig indbetaling til en pensionsordning forpligter arbejdsgiveren sig til at udbetale et månedligt beløb. Pensionens størrelse afhænger af ansættelsens varighed og lønindplacering. Personer ansat på tjenestemandslignende vilkår kan også have en tjenestemandspensionsaftale.

Transportfradrag Se befordringsfradrag ovenover.

Uddannelse Uddannelserne er delt i syv hovedgrupper:

Grundskole

Folkeskole, efterskole og almen voksen uddannelse.

Gymnasial

Gymnasium, HF, studenterkurser, adgangskurser til videregående uddannelser, HHX, HTX og adgangseksamen til ingeniøruddannelserne.

Erhvervsfaglig

Faglige uddannelser er f. eks. handelsassistent, kontorassistent, regnskab og revision mm., smed, tømrer, maskinarbejder, murer, vvs-montør, social- og sundhedshjælper, slagter, medarbejder i landbruget. Uddannelserne kan tages på handelsskoler, tekniske skoler, kombinationsskoler, landbrugsskoler og på visse AMU-centre.

Kort videregående

Kort videregående uddannelse omfatter bl.a. maskintekniker, el-installatør, vvs-tekniker, byggetekniker, akademiøkonom, data-nom, merkonom, korrespondent, tandplejer, polititjenestemand, officer, landbrugstekniker/jordbrugsteknolog. Uddannelserne er normeret til 1 - 2 år efter gymnasiet eller anden adgangsgivende uddannelse. Uddannelsen foregår for hovedpartens vedkommende på erhvervsskolerne.

Mellemlang

Eksempler på mellemlange uddannelser er pædagog, folkeskolelærer, sygeplejerske, jordemor, journalist, bibliotekar, erhvervs-sproglig dipolomprøve, HD (handelshøjskolernes erhvervsøkonomiske diplomuddannelser), socialrådgiver, diplomingeniør, treårige bachelor uddannelse ved højere læreranstalter. Uddannelserne er normeret til 3 - 4 år efter gymnasiet eller anden adgangsgivende uddannelse. Uddannelserne foregår især på lærer- og pædagogseminarier, sygeplejeskoler, ingeniørhøjskoler, sociale højskoler samt ergo- og fysioterapeutskoler. Bacheloruddan-

nelsen foregår på de højere læreranstalter ligesom de lange videregående uddannelser.

Lang videregående

De lange videregående uddannelser er samfundsvidenskabelige kandidater (cand. polit., cand. oecon., cand. scient. pol. mv.), humanistiske og naturvidenskabelige kandidater (sprog, historie, fysik, matematik, datalogi mv.), gymnasielærere, civilingeniører, læger, tandlæger, dyrlæger, agronomer. De lange videregående uddannelser er normeret til 5 - 6 år efter gymnasiet eller anden adgangsgivende uddannelse. Til de lange videregående uddannelser hører også PHD- studiet, som er en treårig forskeruddannelse oven på de lange videregående uddannelser. Uddannelserne foregår på universiteterne, handelshøjskolerne, Danmarks Farmaceutiske Højskole og Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole.

<i>Varianskoefficient</i>	Standardafvigelsen delt med gennemsnitsværdien for en række tal.
<i>Underholdsbidrag til børn/børnebidrag</i>	Børnebidrag optræder både som et ligningsmæssigt fradrag og som en indkomst i indkomststatistikken. Der gives fradrag for udgifter til underholdsbidrag til børn (børnebidrag), der på grund af skilsmisse eller separation ikke opholder sig hos bidragyderen. Det samme gælder, hvis der betales bidrag til børn uden for ægteskab. Standardbidraget til børn er fradragsberettiget hos bidragsyderen og skattefri indkomst hos barnet.
<i>Underholdsbidrag til ægtefælle</i>	Hvis et ægtepar bliver separeret eller skilt, kan den ene blive pålagt at betale et økonomisk bidrag til den anden. Det kaldes et underholdsbidrag. Underholdsbidrag består af: Normalbidrag, tillæg til normalbidrag, ægtefællebidrag og uddannelsesbidrag. Hvor meget den ene skal betale i underholdsbidrag til den anden afgøres på grundlag af parrets bruttoindtægter - normalt er bidraget på 1/5 af forskellen mellem parternes bruttoindtægt.
<i>Virksomhedsoverskud</i>	Nettooverskuddet af selvstændig virksomhed før renter (bruttoindtægter fratrukket driftsudgifter og afskrivninger) og arbejdsmarkedsbidragspligtig honorar aflønning (konsulentarbejde, foredrag mv. men uden en registreret selvstændig virksomhed).
<i>Vestlige lande</i>	Vestlige lande omfatter EU-lande (ekskl. ansøgerlande), samt Island, Norge, Schweiz, Liechtenstein, USA, Canada, Australien og New Zealand.
<i>Ækvivalensindkomst</i>	Til sammenligning af indkomst og levevilkår for familier med forskellig størrelse korrigeres indkomsten. Ved korrektionen tages højde for familiestørrelsen. Familier med to eller tre personer har på en række områder ikke dobbelt henholdsvis tredobbelt udgift i forhold til en familie med én person. Da udgifterne til børn er mindre end udgifter til voksne, vægter børn mindre end voksne. Ved beregningen af ækvivalensind-

komsten summeres indkomsterne for alle personer i familien og divideres med et vægtet antal personer i familien (familiens ækvivalensskala).

Ækvivalensskala Vægtet antal personer i familien, hvor første voksne over 17 år tæller én, øvrige voksne tæller 0,5 og hvert barn (under 18 år) tæller 0,3. Skalaen er en OECD-skala og kaldes den modificerede ækvivalensskala.

Øvrig formueindkomst Skattepligtig indtægt fra udlejning af sommerhus og helårsbolig en del af året, reservefondsudlodninger fra kreditforeninger, overskud på skibsanpartier anskaffet før d. 12. maj 1989, aktieudbytter, visse fortjenester ved salg af fast ejendom, visse fortjenester ved salg af aktier og visse kursgevinster på værdipapirer. Øvrig formueindkomst er også lig med formueindkomst brutto fratrukket renteindtægter.